

Bilaga 1, Karta över tilltänkt område
Bilaga 2, Historik, beskrivning och underhåll
Bilaga 3, Lista över rödlistade arter
Bilaga 4, Foton olika årstider

Länsstyrelsen i Uppsala Län Hannesplanaden 3, 751 86 UPPSALA

Ansökan om bildande av Naturreservat

Område som omfattas av ansökan

Området ligger i Håbo kommun, Skokloster, Slottsskogen.

Området omfattas och definieras av de strandängar med ädellövskogsdungar avbrutna av områden med blandskog med stora ädellövträd som sträcker sig från Söderskogens badplats till Slottsskogens småbåtshamn i Österkvarn. Områdets bredd från vattenlinjen varierar mellan 100 och ca 350-400 meter, och begränsas i söder och norr av bostadsområdena Söderskogen och Idealbyn/Slottsskogen.

Den föreslagna gränsen för naturreservatet är markerad med den svarta linjen på bifogade kartskiss (Bilaga 1).

Ägandeförhållanden

Området ingick i mark som Stiftelsen Idealbyn köpte i slutet av 1980-talet från en privat markägare. I samband med detaljplanearbete överläts området såsom allmänmark och parkmark till Håbo kommun i en uppgörelse där allmänmarken överfördes till en kommunal fastighet. Därefter har området varit kommunägt men förvaltningen sköts av Slottsskogens Samfällighetsförening, i förening med arbetslag ur Idealbyns Byalag där alla boende i Idealbyn är medlemmar. Inom området finns en fastighet med spångbad och grillplats som ägs av Slottsskogens Samfällighetsförening. Skötsel av spångbadet ingår i Samfälligheten enligt förrättning.

Beskrivning

Området består skogsdungar med ädellövskog av ek, ask, alm, lönn, hassel, olvon, slån, måbär och hagtorn, vilka bryts upp av restaurerade gamla slätterängar från 1700-talet. Ängarna bildar olika naturliga ”rum” med olika karaktär. Ängarna präglas av en stor örtrikedom med bl.a. lungört, underviol, hässleklocka, trolldruva, johannesört, humleblomster, nunneört, nejlikerot, ormbär och kungsängslilja – förutom en överdådig rikedom av de vanliga vår- och sommarblommorna såsom blåsippan, gullviva etc. Närmast vattnet, som en del av slätterängarna, finns ett våtängsområde som översvämmar marken på våarna. Detta område är speciellt biologiskt värdefullt, både för groddjur och vattenlevande insekter. Upplandsleden slingrar sig över slätterängarna och genom ädelträdsdungarna, ibland närmast vattnet och ibland lite längre upp i de olika gröna rummen. Ungefär mitt i området passerar den ett spångbad som enligt förrättning sköts av Slottsskogens Samfällighet, där finns även en iordningställd grillplats. Spångbadet och grillplatsen ligger på en egen fastighet Skokloster 2:469 som ägs av Slottsskogens Samfällighet.

Från den östra slätterängen övergår området i en tätare ädellövskog där även Upplandsleden fortsätter nära vattenlinjen bort mot reningsverket, här kommer man snart till en liten öppen badvik populärt kallad ”Pilviken” och där finns även ett övernattningskydd. Därefter lämnar Upplandsleden vattenlinjen tillfälligt för att stiga brant uppför en förkastning och följa dess kant genom öppen tallskog med fantastisk utsikt över Skofjärden. Inom området uppe på förkastningen finns ett fornminne i form av en ”fornborg” som idag tyvärr inte är utmärkt och därför svår att finna. Upplandsleden fortsätter därefter nedför sluttning på östra sidan av förkastningen och passerar där en gammal granskog som är habitat för bl.a. bombmurkla.

Därefter fortsätter Upplandsleden norrut utefter strandlinjen förbi Slottsskogen och mot Slottet.

Bevarandevärda arter och biotoper

Inom området finns biotoper med ädellövskog, våtängar och slåtterängar med stor biologisk mångfald. Habitat för 34 rödlistade arter har identifierats, enligt Artdatabanken (Bilaga 3). Bland fågelarter som regelbundet häckar här kan nämnas fiskgjuse, nötkråka, stenknäck, häger och näktergal.

Nötkråkan är fridlyst/fredad hela året i hela landet och dessutom upptagen på Artdatabankens Rödlista över hotade arter, vilket innebär att man inte får vidta åtgärder som kan misstänkcas missgynna arten. Nötkråkan är helt beroende av det rikliga beståndet av hassel som finns inom området.

Kulturminne

Ängarna har varit slåtterängar och betesängar i flera hundra år och är omnämnda på lantmäterikartor från 1704 och fram till 1960-talet. I början av 1990-talet när Idealbyn kom till fattades intresse för området och i samarbete med Slottsskogens Samfällighet, Håbo kommun, och inventerings- och kunskapshjälp från Länsstyrelsen, Lantbruksuniversitetet och Hushållningssällskapet, samt olika bidrag från dessa instanser och EU, har man med frivilliga insatser av boende i Slottsskogen och Idealbyns Byalag gjort restaureringsarbete och regelbundet underhållsarbete av såväl slåtterängar som ädelträdsbestånden. Se bilaga 2 för en mer detaljerad redogörelse av inventering, restaurering och underhåll av slåtterängarna och området i stort. (Bilaga 2)

Rörligt friluftsliv och rekreation

Området har sedan 25 år använts flitigt av de boende som det naturliga stället där man laddar sina batterier, promenerar, motionerar, går med hunden och umgås. Det är just områdets karaktär av vild natur, men ändå trygg och öppen med sin variation i olika gröna rum som gör det så värdefullt. Tillgängligheten till vattnet både visuellt och fysiskt upplevs som stor, och möjligheten till bad finns här både från spångbadet och den lilla naturliga Pilviken. Trots närheten till bebyggelsen är området tillräckligt stort, varierat och skyddat av träd och buskage för att man ska uppleva integritet och inte känna sig betraktad från närmaste bebyggelse, eller uppleva att man stör någon boendes integritet. Just detta är ett mycket stort värde för de boendes hälsa och välmående. Området används även för gemensamma aktiviteter, såsom Valborgs och midsommarfirande, och för privata fester och picknick. Förskolor och skolor i närheten använder området som utflyktsmål och för friluftsvksamheter.

Under sommaren utgör området både utgångspunkt och mål för båtar och kanoter som gärna landar och badar, grillar eller vandrar på Upplandsleden mot Slottet eller Måttan. På vintern är det populärt som utgångspunkt och mål för skridskoåkare och snöskotrar.

En lokal skidförening har tagit ett uppskattat initiativ till skidspår som går en slinga över ängarna och genom skogspartiet bort mot Österkvarn. Skidföreningen spårar och underhåller spåret via frivilliga insatser.

Skokloster den 14 december 2015

Idealbyns Byalag

Naturskyddsföreningen i Håbo

.....
Ordförande Varga Åskvigg
Abbedissavägen 19
74695 Skokloster

.....
Håkan Nihlman
Domarevägen 1,
74652 Bålsta